

Vaikuttaminen, päätöksenteko ja
itse määräämisoikeus
omassa elämässä

Mitä vaikuttaminen on?

Vaikuttaminen on

- osallistumista
- omassa elämässä toimimista
- itselle tärkeistä asioista puhumista.

Mihin asioihin halutaan vaikuttaa?

- Ihmiset haluavat vaikuttaa moniin erilaisiin asioihin.
- Oman mielipiteen esittäminen on erityisen tärkeää asioissa, jotka koskevat suoraan sinua.

Sinäkin voit vaikuttaa

- yksin
- yhdessä muiden kanssa.

Ryhmän mielipide kuuluu usein paremmin kuin yksittäisen ihmisen.

Vaikuttamisen tavoitteena on

- kertoa itselle tärkeistä asioista toisille
- vähentää huonosti toimivia asioita elämässäsi
- säilyttää hyvin toimivat asiat ennallaan.

Vaikuttaminen ja päätöksenteko

Vaikuttamista on myös omien valintojen ja päätösten tekeminen.

Ne kuuluvat jokaisen ihmisen oikeuksiin.

Silloin puhutaan itsemääräämisoikeudesta.

Itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus tarkoittaa, että sinulla on oikeus tehdä omaa elämääsi koskevia valintoja ja päätöksiä.

Sinulla on oikeus saada tukea ja apua henkilöltä, johon luotat.

Itsemääräämisoikeus

Sinun oma mielipiteesi on tärkeä ja arvokas ja
muiden on kunnioitettava sitä.

Tuettu päätöksenteko

Päätöksentekoon on oikeus saada tukea.

Tuen muotoja ovat esimerkiksi

- tukihenkilö
- asioiden miettiminen
ennen ja jälkeen tilanteen
- rohkaisu ja kannustus.

Tuki päätöksenteossa

- Päätöksentekoon tulee saada **riittävästi tukea**.
Toinen tarvitsee tukea vähän ja toinen paljon.
- Saat **tietoa** erilaisista **vaihtoehtoista**.
- Vaihtoehtoista kerrotaan sinulle **helposti ymmärrettävällä tavalla**, jotta päättäminen olisi helpompaa.
- Sinulla on mahdollisuus keskustella asioista **omalla tavallasi** ja sinua autetaan siinä.

Päätöksentekoa voi harjoitella

- Aina ei ole helppoa miettiä omaa elämää koskevia asioita.
- Sinulla on oikeus harjoitella päätöksentekoa itselle tärkeiden ihmisten kanssa.
- Omien mielipiteiden esiin tuominen voi olla vaikeaa.
- Voit kysyä neuvoa muilta, mutta muista, että oma mielipide on tärkeä.
- Päätökset tuovat mukanaan myös vastuuta.
- Joskus voi tehdä väärän valinnan. Se voi harmittaa, mutta sekin kuuluu elämään.
- Jatka silti harjoittelua ja yritä rohkeasti uudelleen.

Jokainen ihminen osaa tehdä omaa elämää koskevia pieniä ja suuria päätöksiä.

Jokainen ihminen tarvitsee siihen jonkinlaista tukea.

Toisen ihmisen puolesta ei saa päättää asioista.

Mitä on yksilöllisyys?

- Yksilöllisyys on erilaisuutta.
- Yksilöllisyys tekee meistä jokaisesta ainutlaatuisen ja erityisen ihmisen.
- Jokaisella ihmisellä on omanlaisia toiveita, unelmia ja pelkoja.
- On tärkeää pohtia, mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä ja millaista elämää haluat elää.

Yhteisymmärrys

Yhteisymmärrys tarkoittaa sitä, että ihmiset ovat samaa mieltä esimerkiksi siitä

- mitä palveluja, tukea ja apua päämies tarvitsee
- mitkä asiat liittyvät hänen hyvään elämäänsä

Sinun elämääsi kuuluvien ihmisten tehtävänä on siis

- kysyä mielipidettäsi
- kuunnella toiveitasi
- kunnioittaa sinun toiveitasi ja tapaasi elää.

”Ihminen on se mikä luonnostaan on,
jokainen meistä on täysin korvaamaton.

Siis mieti tekojasi, muista vastuusi.

Huomaat et kaveri seisoo rinnallasi.”

- Wärjäämö, kehitysvammaisten toimintakeskus -

Lähteet:

- Kansalaisen vaikuttamisopas, osoitteesta:
http://www.kvtl.fi/media/Julkaisut/Oppaat/kansalaisen_vaikuttamisopas.pdf
- Kehitysvamma-alan verkkopalvelu,
Vernerinet
- Map-projektin materiaali, Savas 2012-2014.
- Kuvat Map- ja Tuepa-projektien kuvapankit